

www.access-info.org

Access Info Europe

Zakon o slobodnom pristupu informacijama u Crnoj Gori

SAŽETAK ANALIZE

Access Info Europe (AIE) je sprovela analizu Zakona o slobodnom pristupu informacijama u Crnoj Gori, procjenjujući njegovu usaglašenost sa međunarodnim standardima, kojih je zemlja u obavezi da se pridržava, uključujući Konvenciju Savjeta Evrope o pristupu zvaničnim dokumentima, Opšti komentar broj 34 Komiteta za ljudska prava Ujedinjenih Nacija, presude Evropskog suda za ljudska prava, Odredbu EU 1049/2001 i pravnu praksu Suda pravde Evropske unije.

Crnogorski Zakon o slobodnom pristupu informacijama ima ozbiljna ograničenja kada su u pitanju prava na traženje informacija, kao i ograničenja koja posebno imaju negativan uticaj na mogućnosti civilnog sektora u ostvarivanju svoje javne watchdogs uloge, pri čemu su ta ograničenja direktno u suprotnosti sa međunarodnim standardima ljudskih prava i pravnom praksom Evropskog suda za ljudska prava.

Veliki problem sa crnogorskim Zakonom o slobodnom pristupu informacijama je nedavno usvojen Član 1, koji sadrži niz isključenja koja su neprihvatljiva i u suprotnosti sa međunarodnim standardima i Ustavom. U prvom stavu, Član 1 jednostavno utvrđuje da će pravo na pristup i korišćenje biti u skladu sa ovim Zakonom. Onda, veoma bizarno, Član 1 je u suprotnosti sa samim sobom, jer navodi da se na određene informacije ne odnosi ovaj Zakon, već druge norme.

Široka diskreciona ovlašćenja data državnim organima radi utvrđivanja tajnosti (Član 16) i nedostatak adekvatnog testa javnog interesa (Član 17) su u suprotnosti sa uspostavljenim praksama Suda pravde Evropske unije. Prema Sudu, pri odbijanju pristupa mora se "objasniti kako pristup tom dokumentu može konkretno i stvarno podriti interes zaštićen ovim izuzetkom" i takva šteta mora biti "razumno predvidljiva i ne čisto hipotetička." Sud dalje nagašava da "sama činjenica da se dokument odnosi na interes zaštićen izuzetkom nije kao takva dovoljna da opravda primjenu izuzetka."

Test javnog interesa u Crnoj Gori je znatno ograničen u odnosu na uspostavljene međunarodne standarde i prakse Evropske unije i zemalja širom Evrope, kao i na globalnom nivou.

Takođe zabrinjavajuće je uvođenje izuzetka vezanog za poslovne tajne i intelektualnu svojinu u verziji Zakona o slobodnom pristupu informacijama iz 2017. godine. Prema međunarodnim standardima, zaštita komercijalnog i poslovnog interesa je legitiman izuzetak, ali mora biti subjektom testa štetnosti i javnog interesa. Konačno, praćenje aktivnosti javnih preduzeća i njihovih veza (finansijskih i drugih) sa privatnim licima jasno je da je u javnom interesu. Takođe, intelektualna svojina nije "per se" osnova za odbijanje pristupa, iako može ograničiti korišćenje/ ponovno korišćenje određenih informacija.

Imajući na umu sve navedeno, mi snažno preporučujemo izmjene Zakona o slobodnom pristupu informacijama, u cilju usklađivanja Zakona sa međunarodnim standardima.

Projekat je finansiran od strane Evropske unije. Svi izraženi stavovi se ne mogu pripisati EU i isključiva su odgovornost projekta.